



Beslutningsforslag nr. B 141

Folketinget 2023-24

---

Fremsat den 29. februar 2024 af Astrid Carøe (SF), Sigurd Agersnap og Theresa Berg Andersen (SF)

## **Forslag til folketingsbeslutning** om inkorporering af FN's børnekonvention i dansk ret

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af folketingsåret 2024-25 at fremsætte lovforslag om inkorporering af FN's konvention om barnets rettigheder i dansk ret.

## Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en redigeret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 45 om inkorporering af FN's børnekonvention i dansk ret, folketingsåret 2018-19, 1. samling, og B 39 om inkorporering af FN's børnekonvention i dansk ret, folketingsåret 2019-2020.

### Baggrund

Danmark har ratificeret FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder, også kaldet børnekonventionen. Danmark har derfor siden den 18. august 1991, hvor Folketinget vedtog ratifikationen, anerkendt og været forpligtet til at overholde konventionen. Men selv om Folketinget hen over årene har fulgt op på ratifikationen og vedtaget en række gode børnepolitiske initiativer, er en fuldstændig inkorporering af konventionen i dansk ret fortsat vigtig.

For det første vil en inkorporering sikre en større forpligtelse til at tage højde for børns rettigheder. Det vil give børn flere formelle juridiske rettigheder, fordi børn, forældre og værger vil kunne rejse sager om brud på børns grundlæggende rettigheder mere direkte over for domstolene her i Danmark. Børnekonventionen vil med sine principper give børneperspektivet en central og afgørende plads i dansk lovgivning, og det vil medføre en tydeliggørelse af barnets tarv hos domstolene. En inkorporering vil medføre en belysning af eventuelle huller i lovgivningen, hvor børn ikke er tilstrækkelig beskyttet i dag, og samtidig også fremadrettet kunne lægge nogle fornuftige rammer for, hvilken lovgivning Folketinget kan og bør vedtage i forhold til børn og unge.

For det andet vil en inkorporering sende et positivt signal om, at Danmark vil styrke børns rettigheder på lige fod med de andre europæiske lande. Norge, Sverige, Finland og Island har allerede inkorporeret børnekonventionen, det samme har Tyskland, Frankrig, Holland, Irland og Spanien. Landene har således tydeliggjort og forpligtet sig til at tage højde for børns rettigheder i national lovgivning.

For det tredje vil en inkorporering have en stor symbolsk betydning nationalt og internationalt af den simple, men barske årsag, at børns rettigheder fortsat undertrykkes. I mange lande overalt på kloden kæmper man fortsat for børns ret til uddannelse, social sikkerhed, sundhed og en rimelig levestandard – og for at sikre, at børn bliver hørt og deres synspunkter respekteret. Derfor er det ikke uden signalværdi, hvis Danmark går hele vejen og inkorporerer konventionen i dansk ret.

Disse forhold er beskrevet i den betænkning, som Udvalget om inkorporering mv. inden for menneskeretsområdet (Menneskeretsudvalget) afleverede i 2014 (»Betænkning om inkorporering mv. inden for menneskeretsområdet«, Betænkning nr. 1546, Udvalget for inkorporering mv. inden for menneskeretsområdet, Justitsministeriet, 2014). Udvalget blev nedsat af den tidligere S-SF-RV-regering den 21. december 2012 og havde bl.a. til opgave at vurdere, om menneskerettighedskonventioner, herunder børnekonventio-

nen, var egnet til at blive inkorporeret i dansk ret. Udvalgets formand var højesteretsdommer Hanne Schmidt, og udvalget var herudover sammensat af 14 medlemmer med stor juridisk og faglig ekspertise, der bl.a. var indstillet af Dommerforeningen, Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Red Barnet, Børnerådet, en række ministerier m.fl.

Af udvalgets betænkning fremgår det, at 6 af udvalgets 15 medlemmer anbefalede en inkorporering af børnekonventionen i dansk ret. 4 medlemmer havde en række forbehold, som gjorde, at de ikke umiddelbart kunne anbefale en inkorporering, mens de sidste 5 medlemmer, som var udpeget af regeringen, ikke ønskede at tage stilling til spørgsmålet (Betænkning nr. 1546, side 9-13).

De væsentligste argumenter for en inkorporering var ifølge udvalget dels det forhold, at en inkorporering vil tydeliggøre muligheden for, at private borgere kan påberåbe sig konventionen ved de danske domstole, dels det forhold, at en inkorporering vil skabe en større bevidsthed og opmærksomhed omkring konventionen. Udvalget påpegede på den baggrund, at en inkorporering af børnekonventionen i dansk ret må forventes at styrke børns retsstilling: »De nævnte hensyn indebærer alle efter udvalgets opfattelse en styrkelse af børns rettigheder på de retsområder, som FN-konventionen omfatter, i det omfang konventionens bestemmelser kan håndhæves ved domstolene. Dette taler efter udvalgets opfattelse for en inkorporering« (Betænkning nr. 1546, side 214). Udvalget påpegede samtidig, at børnekonventionen indeholder en række vagt og generelt formulerede bestemmelser, og at dette bør tages i betragtning ved en eventuel inkorporering. Dette kunne være et argument imod en inkorporering, da en inkorporering dermed kan indebære en risiko for, at domstolene kommer til at træffe afgørelser, som det traditionelt set tilfalder Folketinget og regeringen at træffe. Ifølge Børnerådet er det dog helt nødvendigt, at konventionen indeholder mere generelt formulerede bestemmelser, idet konventionen skal kunne tilpasses og efterleves i alle 196 medlemslande.

Forslagsstillerne finder, at udvalgets betænkning adresserede de bekymringer om suverænitetsafgivelse, der blev rejst under førstebehandlingen af B 45 i foråret 2019 og igen under forhandlingen af B 39 i foråret 2020. Bekymringerne omhandlede bl.a. forskydning af magtkompetencen mellem lovgiver og domstole. Af udvalgets betænkning fremgår det, at »domstolene og andre retsanvendende myndigheder hidtil har udvist – og fremover må antages at ville udvise – tilbageholdenhed over for at træffe sådanne afgørelser« (Betænkning nr. 1546, side 216).

Forslagsstillerne finder således, at dette på den anden side taler for, at konventionen som helhed kan anses som egnet til at blive inkorporeret i dansk ret. Forslagsstillerne mener derfor ikke, at der er et konfliktpotentiale forbundet med domstolenes kompetence ved inkorporering af børnekonventionen i dansk ret. Udvalget bemærkede ligeledes, at FN's Børnekomité ved flere lejligheder har opfordret Dan-

mark til at inkorporere børnekonventionen i dansk ret, og at der set i det lys vil være en positiv signalværdi forbundet med at inkorporere konventionen i dansk ret over for omverdenen (»Betænkning nr. 1546«, side 216).

De 6 medlemmer af udvalget, som entydigt talte for en inkorporering af børnekonventionen i dansk ret, fremhævede samtidig, at børnekonventionen og handicapkonventionen er særlig væsentlige, idet en inkorporering af disse konventioner ifølge medlemmerne vil have en helt særlig og praktisk betydning for de persongrupper, de omfatter: »Disse to konventioner har stor betydning for beskyttelsen af de to persongrupper, der i praksis er i særlig risiko for at blive udsat for indgreb og overgreb. Det er desuden inden for disse to konventioners anvendelsesområde, at der efter vores vurdering i praksis er længst vej til overholdelsen af internationale menneskerettigheder. FN's konvention om barnets rettigheder og FN's konvention om rettigheder for personer med handicap bør stå i centrum for den politiske og praktiske opmærksomhed, såfremt inkorporering skal have mærkbar praktisk betydning for borgerne i Danmark. (»Betænkning nr. 1546«, side 258).

Siden beslutningsforslag B 45 og B 39 om inkorporation af FN's børnekonvention blev behandlet af Folketinget, har ny forskning vist, at der ikke er grund til bekymring for en magtforskydning mellem lovgiver og domstole i overensstemmelse med betænkning nr. 1546, side 216. Samme konklusion understøttes yderligere af erfaringerne fra Norge, hvor man ikke har oplevet et skred i magtbalancen, jf. bogen »Incorporating the UN Convention on the Rights of the Child into National Law«, Ursula Kilkelly, Laura Lundy, Bronagh Byrne (red.), Intersentia, 2021. Det er forsat politikerne, der sætter de politiske rammer med respekt for børnekonventionens bestemmelser.

Forslagsstillerne finder, at der på baggrund af det nævnte er tungtvejende argumenter for en inkorporering af børnekonventionen i dansk ret. Forslagsstillerne mener, at en inkorporering af en international konvention i dansk ret altid bør ske med grundighed og med øje for potentielle risici. Forslagsstillerne er dog af den overbevisning, at fordelene langt overstiger potentielle ulemper, når det handler om en inkorporering af FN's konvention om barnets rettigheder i dansk ret.

Endvidere er forslagsstillerne bekendt med, at der i 2018 og 2022 har været stillet to borgerslag om implementering af børnekonventionen, nemlig »Implementer FN's Børnekonvention i Dansk lovgivning« (FT-01262, den 30. maj 2018, [borgerforslag.dk](http://borgerforslag.dk)) og i 2022 »Inkorporering af FN's børnekonvention i Dansk lovgivning«, (FT-12826, den 17. oktober 2022, [www.borgerforslag.dk](http://www.borgerforslag.dk)). Begge borgerforslag adresserer, ligesom forslagsstillerne af dette beslutningsforslag, at Danmark, ligesom andre lande, bør styrke børnenes retsstilling. Stillerne af borgerforslaget fremhæver endvidere, at Danmark i alle henseender skal vise, at vi står på børnenes side.

En inkorporering af børnekonventionen i dansk ret vil betyde en styrkelse af børns rettigheder, og derfor bør der også være bred opbakning blandt Folketingets partier til at igangsætte en proces, der understøtter dette formål. Barnets tarv og børns sikkerhed er politiske kernesager, som alle bør være i stand til at slutte op om.

#### *Finansiering*

Da konsekvensen primært vil være en tydeliggørelse af eksisterende regler og muligheder for at klage, vurderes de økonomiske konsekvenser at være begrænsede.

*Skriftlig fremsættelse*

**Astrid Carøe (SF):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

*Forslag til folketingsbeslutning om inkorporering af FN's børnekonvention i dansk ret.*

(Beslutningsforslag nr. B 141)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.